

2.2.5 Oppiaine vuosiluokilla 7-9

Oppiaineen yhteiskunnallinen tehtävä

Historian opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden historiatietoisuutta ja kulttuurien tuntemusta sekä kannustaa heitä omaksumaan vastuullisen kansalaisuuden periaatteet.

Menneisyyttä koskevan tiedon avulla oppilaita ohjataan ymmärtämään nykyisyyteen johtanutta kehitystä, henkisen ja aineellisen työn arvoa sekä pohtimaan tulevaisuuden valintoja.

Oppilaita ohjataan näkemään yksilön merkitys historiallisena toimijana sekä oivaltamaan toiminnan taustalla esiintyviä tekijöitä ja ihmisten motiiveja. Saamelaiset ovat Euroopan ainoa alkuperäiskansa, jolla on oma historiansa. Oppiaineen tarkoituksena on tukea oppilaiden identiteetin rakentumista ja yleisen historian lisäksi perehtymistä saamelaisten historiaan. Tarkoituksena on tukea oppilaiden identiteetin rakentumista. Sen lisäksi tavoitteena on edistää heidän kasvuun aktiivisiksi ja erilaisuutta ymmärtäviksi yhteiskunnan jäseniksi.

Historianopetuksessa oppilaat paneutuvat erilaisten toimijoiden tuottaman tiedon kriittiseen käsittelyyn ja historiallisen lähdeaineiston ulottuvuuksiin. Opetuksessa syvennyttään historiantutkimuksen lähtökohtaan, jonka mukaan menneestä pyritään muodostamaan mahdollisimman luotettava kuva saatavilla olevan todistusaineiston perusteella.

Todistusaineistoksi määritellään sekä kirjallinen että suullinen tieto.

Opetuksen tavoitteena on kehittää historian tekstitaitoja: Taitoa lukea ja analysoida menneisyyden toimijoiden tuottamia lähteitä sekä tehdä tulkintoja niiden tarkoituksesta ja merkityksestä.

Oppilaita ohjataan ymmärtämään historiatiedon tulkinnallisuutta ja lähestymistapaa monesta eri perspektiivistä sekä selittämään historiallisessa kehityksessä ilmenevää muutosta ja jatkuvuutta. Historianopetus auttaa oppilaita tunnistamaan yhteiskunnassa olevia arvoja, arvojännitteitä ja niissä tapahtuneita muutoksia eri aikoina.

Historian oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Ajankohtaisten tapahtumien historiallisia juuria tarkastelemalla liitetään opiskeltavat sisällöt yhteiskuntaopin keskeisiin käsitteisiin. Oppiaineiden tavoitteiden kannalta keskeistä on korostaa tutkimuksellisia työtapoja, esimerkiksi erilaisten ikätasolle sopivien ensi- ja toisen käden lähteiden tutkimista sekä avoimien oppimisympäristöjen käyttöä historiallisissa tutkimustehtävissä. Tavoitteena on kannustaa oppilaita omien tulkintojen tekemiseen ja eriävien tulkintojen arvioimiseen.

Oppilaita innostetaan hankkimaan tietoa yhteisönsä ja kulttuurinsa kautta ja niiden avulla. Myös muusta historiakulttuurista kuten peleistä, elokuvista ja kirjallisuudesta voidaan hankkia tietoa.

Edellä mainittujen työtapojen avulla oppilas kehittää historiallisen ajattelun taitojaan sekä kriittistä ajattelukykyään.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki historiassa vuosiluokilla 7-9

Historian opiskelussa rohkaistaan monipuoliseen havainnointiin, kommunikointiin, tekstin ja puheen tuottamiseen ja tulkintaan sekä draaman ja kuvallisen ilmaisun käyttöön. Tarvittaessa erilaisten tekstien ymmärtämiseen ohjataan yksinkertaistamalla tekstejä ja avaamalla tekstissä käytettyjä käsitteitä.

Jotkut historianopetuksessa käytetyt käsitteet (esimerkiksi yhteiskunta ja demokratia) ovat sellaisia, joiden ymmärtämistä syvennetään koko peruskoulun ajan oppilaan siirtyessä konkreettisesta ajattelusta käsitteelliseen ajatteluun.

Historian opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Opetuksen tavoitteet
Merkitys, arvot ja asenteet
T1 vahvistaa oppilaan kiinnostusta historiasta tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena. Oppiaineen tulee edistää ymmärrystä saamelaisista ja heidän toimistaan saamelaisalueella, sekä niistä prosesseista, jotka ovat vaikuttaneet saamelaisten asemaan nyky yhteiskunnassa.
Tiedon hankkiminen menneisyydestä
T2 aktivoida oppilasta hankkimaan historiallista tietoa erilaisista ikätasolle sopivista lähteistä sekä arvioimaan niiden luotettavuutta
T3 auttaa oppilasta ymmärtämään, että historiallista tietoa voidaan tulkita eri tavoin
Historian ilmiöiden ymmärtäminen
T4 vahvistaa oppilaan kykyä ymmärtää historiallista aikaa ja siihen liittyviä käsitteitä
T5 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisen toimintaan ja päätöksentekoon vaikuttaneita tekijöitä erilaisissa historiallisissa tilanteissa
T6 auttaa oppilasta arvioimaan erilaisia syitä historiallisille tapahtumille ja ilmiöille
T7 ohjata oppilasta analysoimaan historiallista muutosta ja jatkuvuutta
Historiallisen tiedon käyttäminen
T8 kannustaa oppilasta tulkintojen tekemiseen
T9 ohjata oppilasta selittämään ihmisen toiminnan tarkoituksellisuutta
T10 ohjata oppilasta selittämään, miksi historiallista tietoa voidaan tulkita ja käyttää eri tavoin eri tilanteissa ja arvioimaan kriittisesti tulkintojen luotettavuutta
T11 harjaannuttaa oppilasta käyttämään erilaisia lähteitä, vertailemaan niitä ja muodostamaan oman perustellun tulkintansa niiden pohjalta
T12 ohjata oppilasta arvioimaan tulevaisuuden vaihtoehtoja historiatietämyksensä avulla

Laaja-alainen osaaminen

Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)
Kaikkien taitojen perustana on ajattelu ja oppimaan oppiminen. Nämä taidot kehittyvät, kun oppilas suunnittelee omaa työtään ja arvioi sitä, tutkii, luo, toimii vuorovaikutuksessa muiden kanssa tai syventyy työskentelemään itsenäisesti.
Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)
Laajaan osaamiseen kuuluvat myös kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, joista muodostuu kyky toimia kulttuurisesti moninaisessa maailmassa.
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) ja monilukutaito (L4)
Erilaisia viestejä tulviva tietoyhteiskunta vaatii oppilailta kykyä lukea ja tulkita eri kanavista välittyvää tietoa. Tärkeää on myös osata itse tuottaa ja esittää tietoa erilaisten välineiden avulla. Opettajan tehtävä on harjaannuttaa monilukutaitoa tarjoamalla runsaasti erilaisia tekstilajeja, ohjaamalla kuvien tutkimiseen ja tiedon etsimiseen internetistä. Monilukutaitoa voi harjoitella käyttämällä sähköisiä materiaaleja.
Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)
Monilukutaidon kehittämisen osana oppilaita kannustetaan etsimään tietoa hakukoneiden avulla erilaisista internetlähteistä, arvioimaan tietoa kriittisesti ja hyödyntämään löydettyä tietoa omissa tuotoksissa. Lisäksi oppilas oppii toimimaan verkossa asiallisesti ja turvallisesti.
Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)
Työelämätaidoille ja yrittäjyydelle luodaan pohja oppimistilanteissa, joissa oppilasta kannustetaan kehittämään yhteistyötaitojaan, kantamaan vastuuta omasta työstään, yrittämään sisukkaasti ja kiinnittämään huomio onnistumisen kokemuksiin.
Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)
Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen ovat taitoja, joiden kehittymistä historian opetus tukee vahvasti. Monimuotoiset työtavat kannustavat oppilasta osallisuuteen suomalaisessa yhteiskunnassa. Historian henkilöt ja tarinat nostavat keskusteltavaksi historianopetuksen keskeiset arvot, joita ovat osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisäksi yhdenvertaisuus, monikulttuurisuus sekä ympäristön suojeleminen

Historian tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet

Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat tavoitteiden saavuttamista. Keskeisissä sisältöalueissa kiinnitetään huomio oman perheen/suvun, paikkakunnan ja lähialueen historiaan soveltuvissa kohdissa. Sisältöalueet voidaan käsitellä joko kronologisesti tai temaattisesti tai alkuperäiskansojen filosofian mukaisesti spiraalikehänä.

VUOSILUOKKA 7

S1 Teollisuusyhteiskunnan synty ja kehitys: Perehdytään ilmiöön, joka on muuttanut ihmisen elämää, ihmisen ja luonnon suhdetta sekä maailmaa.

- Teollistumisen vaikutukset
  - Oman lähiseudun teollistumisen alkuvaiheet ja vaikutukset paikallisiin elinkeinoihin
  - Uuden vuosisadan alku
  - Suomen sota ja autonomian aika • Ranskan suuri vallankumous ja Napoleonin sodat
    - Napoleonin vallan murentuminen ja Wienin kongressi • Suomen rajojen muotoutumisen vaikutus saamelaisalueella, jutaava elämäntapa • saamelaisten asettuminen alueilleen pohjolassa valtioiden vedettyä valtiorajat
  - Teollinen vallankumous
  - teollistuminen ja vaikutukset ihmisten elämään • kaupungistuminen • liikenteen kehittyminen
  - Valtiopäivätyön käynnistyminen uudelleen ja yhteiskunnan uudistuminen
  - kunnallishallinto • kansakoulu • kansalaisjärjestöt - saamelaisten koulunkäynti ja asuntola-ajat
-